

Dogru bilgi dogru kaynaktan alınır...

Sultan
Genç
Osman
Hayatı ve Şehâdeti

Fatih YILMAZ

ÇAMLIKA

İstanbul 2015

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
------------	---

Birinci Bölüm

DOĞUMU, YETİŞMESİ VE TAHTA CÜLUSU

Doğumu ve Şehzâdeliği.....	17
Amcası Sultan Birinci Mustafa'nın Tahttan İndirilişi.....	19
Sultan İkinci Osman'ın Osmanlı Tahtına Cülûsu.....	20

İkinci Bölüm

SULTAN İKİNCİ OSMAN DEVRİNDEKİ HADİSELER

Kırım Hanı Mehmed Giray'ın Yedikule'den Kaçması.....	23
Fas'tan Yardım Talebi ile Elçi Gelmesi.....	24
İran'dan Elçi Gelmesi.....	24
Türkistan Hanlıkları ile Münasebetler.....	25
Gündüz Gökyüzünde Beliren Alamet.....	25
Bohemyalıların Yardım Talebi.....	25
Venedik Kapitülasyonlarının Yenilenmesi.....	27
Avusturya ile Komorn Anlaşması.....	27
Budin ve Semendire Sancakbeyliğine	
Karakaş Mehmed Paşa'nın Tayini.....	28
Avusturya ile Yeni Bir Anlaşma Yapılması.....	28
Yeniçerilerin Takip Edilmesi.....	28
Lehistan Elçisinin Hesaba Çekilmesi.....	30
İskender Paşa'ya Özi (Dinyeper) Taraflarına	
Gitmesi Emrinin Verilmesi.....	30
Kuyruklu Yıldız'ın Görülmesi.....	32
Ilıca-i Banıska (Niska) Kalesi'nin Yapılması.....	32

Osmanlı-İran Harpleri (1615-1618).....	32
Pül-i Şikeste (Serav) Bozgunu.....	34
İran Elçisi Burun Kasım Bey.....	35
İran ile Serav Anlaşması'nın Yapılması.....	36
İstanbul'da Bazı Felaketlerin Meydana Gelmesi.....	38
Para Ayarının Düzeltilmesi (Tashih-i Sikke).....	38
Fransız Kapitülasyonlarının Yenilenmesi.....	38
Venediklilerin İmtiyazlarının Yenilenmesi.....	39
Sadrazam Değişikliği.....	39
Osmanlı Donanmasının Akdeniz Seferi ve İtalya'ya Asker Çıkarması.....	39
Osmanlı-Lehistan Muhârebesi (20 Eylül 1620).....	40
İran Elçisi Necef Kulu Han'ın Gelmesi.....	42
Avusturya İmparatorunun Dostluk Mektubu.....	42
Karakaş Paşa'nın Vaç Kalesi'ni Fethetmesi.....	43
Habeş'in İsyancılardan Kurtarılması.....	43
Deniz Üstünde Yürüyen İstanbullular: Haliç ve Boğazın Donması.....	44
Maanoğlu Fahreddin'in İsyanı.....	45
Lehistan Seferi ve Hotin Muhârebesi (21 Mayıs 1621-25 Ocak 1622).....	46
Lehistan ile Hotin Anlaşması'nın Yapılması (6 Ekim 1621 Çarşamba).....	58
Bazı Valilerin Değiştirilmesi.....	60
İngiltere Kapitülasyonlarının Yenilenmesi.....	60

Üçüncü Bölüm

TAHTTAN İNDİRİLMESİ VE ŞEHİD EDİLMESİ

Genç Osman Faciası.....	73
Padişahın Rüyası.....	76
Padişaha Karşı Hadiseler Başlıyor.....	77
Topkapı Sarayı'nın Kubbesi Deliniyor.....	90
Sultan Birinci Mustafa'ya İkinci Defa Bîat Edilmesi.....	90
Yeniçeriler İsyanda İsrar Ediyor.....	92

Bir Tertip.....	94
Ve Cinayet.....	95
Şehîd Sultan'ın İntikamı Alınıyor.....	100
Sultan Osman Han Mersiyesi.....	102
Kara Davud Paşa'nın Azli.....	102
Sultanahmed Vakası (21 Haziran 1622)	103

Dördüncü Bölüm

DEVRİ, ŞAHSİYETİ VE HİZMETLERİ

Sultan İkinci Osman Devrinde Dünyanın Umumi Durumu ve Otuz Yıl Savaşları.....	121
Sultan İkinci Osman'ın Cihangirlik Hedefleri	127
Sultan İkinci Osman'ın Şahsiyeti, Hizmetleri ve Hayır Eserleri	128
Türkiye'de İlk Bend (Baraj)	129
Padişah Atının Mezar Kitabesi.....	129
Tütün Yasası	130
Kalpazanlara Dikkat Edilsin	131
Derse Girmeyen Hocaya Ceza	132
Sultan İkinci Osman'ın Şairliği ve Şiirleri.....	133

Beşinci Bölüm

DEVRİNDEKİ DEVLET ADAMLARI VE YABANCI HÜKÜMDARLAR

Sadrazamlar	137
Şeyhülislâmlar.....	141
Kaptan-ı Deryalar.....	143
Başdefterdarlar.....	144
Nişancılar	146
Sultan İkinci Osman Devrine Muasır Yabancı Hükümdarlar	147
SULTAN İKİNCİ OSMAN DEVRİ KRONOLOJİSİ.....	149
KAYNAKLAR.....	151

ÖNSÖZ

Altı asır boyunca kıtalara hükmeden ve idaresi altındaki bütün insanları huzur içinde idare eden Osmanlı Devleti bu muvaffakiyetini hiç şüphesiz şahsiyetli ve kabiliyetli idarecilerine borçludur. Osmanlı'nın şanlı bayrağını fetihten fethetme koşuturan vakıflar kurup hayır müesseseleri inşa eden, insanlığa şefkat ve merhamet kanatları açan, önce kendilerini değil devletini ve halkını düşünen bu cihan devletinin padişahlarını artık bütün dünya merak etmektedir.

36 Osmanlı sultanının her birinin ayrı bir hikâyesi ve farklı bir hususiyeti vardır. Bu padişahlar içinde Sultan Genç Osman'ın hususi bir yeri vardır. Hem genç yaşta padişah olduğu için hem de genç yaşta zorbalardan öldürüldüğü için "Genç" ve "Şehid Sultan" lakabıyla anılır.

On altıncı Osmanlı sultanı ve sekseninci İslam halifesi olan Sultan İkinci (Genç) Osman, 3 Kasım 1604 İstanbul'da dünyaya geldi. Babası Sultan Birinci Ahmed Han, annesi Hatice Mâhfirûze Sultan'dır. Sultan Birinci Ahmed'in dünyaya gelen ilk oğlu olması hasebiyle kendisine Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi'nin adı verilmiştir. Genç Osman çok iyi bir tahsil gördü. Arapça, Farsça, Latince, Yunanca ve İtalyanca gibi Doğu ve Batı dillerini klasiklerinden tercüme yapabilecek kadar güzel öğrendi. Çok iyi derecede edebiyat, tarih, coğrafya ve matematik tahsili gördü. Diğer Osmanlı padişahları gibi İkinci Osman'ın da edebiyata merakı vardı. Bir şiiri şöyledir:

*Niyyetim hizmet idi saltanat ü devletime
Çalışır hâsîd ü bedhâh aceb nekbetime*

(Benim niyetim, devlet ve milletime hizmet etmektir.
Fakat beni çekemeyenler aleyhime çalışırlar.)

Sultan İkinci Osman Han 26 Şubat 1618 günü amcası Sultan Birinci Mustafa Han'ın tahttan çekilmesi üzerine on dört yaşında Osmanlı sultanı oldu. Vazifeye atalarının türbelerini ziyaret ederek başladı. Yaşı küçük olmasına rağmen ufku cediti Fatih Sultan Mehmed Han gibi büyük idi.

Padişahlığı zamanında 29 Eylül 1619'da Osmanlı-İran anlaşması yapılarak Kanuni zamanındaki sınırlar kabul edildi. 20 Eylül 1620'de Lehistan zaferi kazanıldı. 7 Ekim 1620'de de Lehistan ordusu imha edildi. 21 Mayıs 1621'de Sultan İkinci Osman yeniden Lehistan seferine çıktı. 1 Eylül 1621'de Osmanlı ordusu Hotin Kalesi önlerine geldi. Fakat yeniçeri askerleri savaşmak istemediğinden Osmanlı ordusu geri çekilmek mecburiyetinde kaldı. 6 Ekim 1621'de de Osmanlı-Lehistan anlaşması yapılarak savaşa son verildi.

Sultan İkinci Osman Han artık bozulmuş olan yeniçeri askerlerinin yerine yeni bir ordu kurmak istiyordu. 18 Mayıs 1622'de hacca gitmek isteyen padişaha karşı yeniçeriler ve sipahiler ayaklandı. 19 Mayıs 1622'de yeniçeriler içinde bazı bozuk itikadlı askerler sarayı basarak onu zorla tahttan indirip İstanbul'da Yedikule zindanına hapsedtiler. Ona birçok işkenceler yaptılar. Ve sonunda da 20 Mayıs 1622'de genç padişah İkinci Osman Han'ı Osmanlı tarihinde o zamana kadar görülmemiş bir şekilde şehid ettiler. 21 Mayıs 1622'de İstanbul'da babası Sultan Birinci Ahmed Han'ın türbesine defnedildi.

Gençliğinde tahta çıkması ve tecrübeli, akıllı ve sadık devlet adamlarına sahip olamayışı onun en büyük şanssızlığıdır. Onun niyeti Osmanlı Devleti'ni eskiden olduğu gibi güçlü hale getirmektir. Çok büyük hedefleri vardı. Polonya'yı alıp Baltık

Denizi'nde kuracağı donanma ile fetihler yapmayı planlamıştı. Fakat bunu gerçekleştirmek nasib olmadı.

Sultan İkinci Osman Han, yerli ve yabancı kaynaklarda cesur, bahadır, ecdadının zaferlerine gıpta eden, silah kullanmakta ve ata binmekte son derece mahir bir hükümdar diye tanıtılır. Aynı zamanda sanatkârdı. Saraçlığa hevesi vardı. At eyeri imal ederdi.

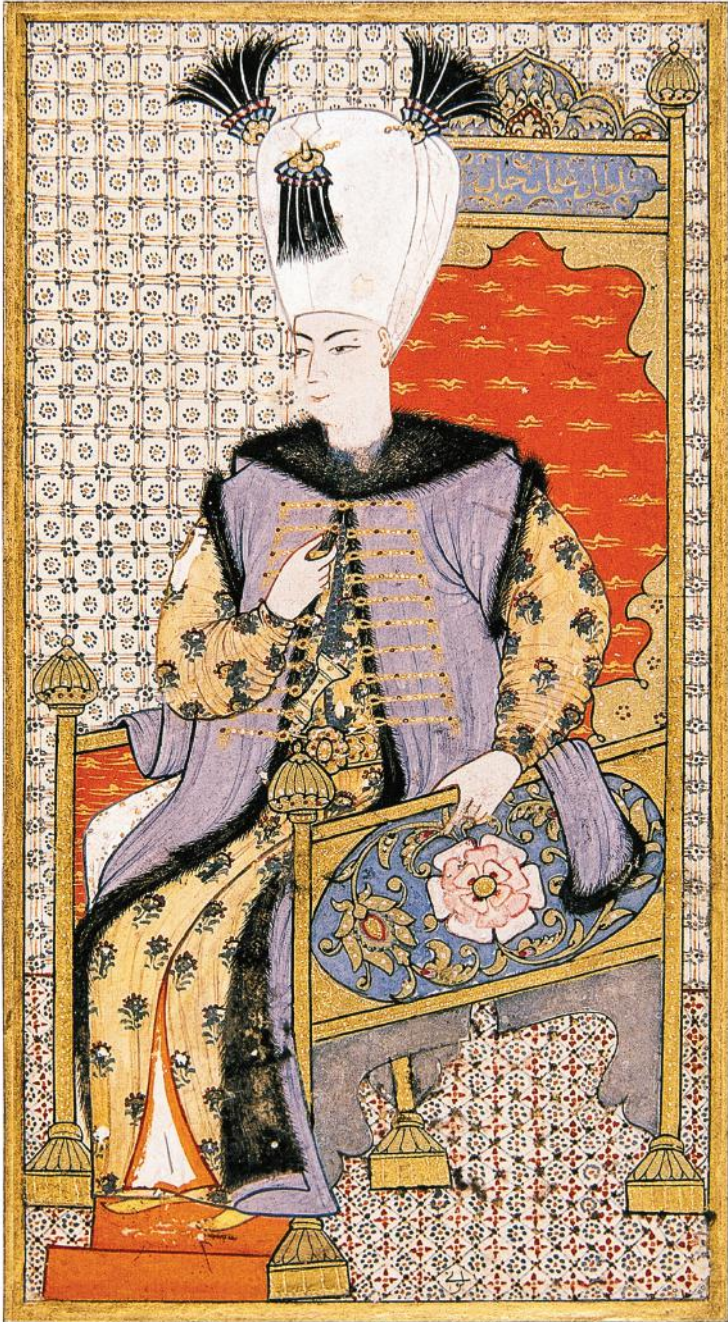
Sultan İkinci Osman Han çeşme ve su yolları gibi birçok hayratı ve tahsis ettiği vakıfları bulunmaktadır. İstanbul'un en eski bendi, yani su barajını o yaptırdı. 1620'de İstanbul'da Belgrad Ormanı'nda Taşlıdere, Bataklı Dere, İhlamur Deresi ve Kızlaragası Deresi'nin birleştiği Topuz Deresi'nin üzerinde olan Karanlık Bendi'ni yaptırdı.

Sahasında çok mühim bir boşluğu dolduracağını düşündüğümüz bu çalışma beş bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde Sultan Genç Osman'ın doğumu, yetişmesi ve tahta cülusu; ikinci bölümde devrindeki hadiseler, üçüncü bölümde tahttan indirilmesi ve şehid edilmesi, dördüncü bölümde Genç Osman'ın hükümdarlık devri, şahsiyeti ve hizmetleri ele alınırken beşinci bölümde ise devrindeki devlet adamları ve yabancı hükümdarların listesi verilmiş ve son olarak da eseri hazırlarken istifade edilen kaynakların bir listesi verilmiştir.

Renkli minyatürler, haritalar ve fotoğraflarla desteklenen ve bir devrin panoraması olan kitabı, Sultan İkinci Osman'ın zor-balar tarafından darbe ile tahtından indirilip feci şekilde şehid edilmesini tarihî bir belgesel ve roman rahatlığı içinde okuyacaksınız.

Fatih Yılmaz

Sultan Genç Osman'ı tahtta gösteren bir minyatür

Sultan Genç Osman'a bir kitabın takdimini gösteren minyatür